

POSIBILE SOLUȚII DE MODERNIZARE ȘI INFORMATIZARE A CONTROLULUI FINANCIAR PREVENTIV PROPRIU ÎN MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE ÎN CONTEXTUL PANDEMIEI DE CORONAVIRUS

POSSIBLE SOLUTIONS FOR MODERNIZATION AND COMPUTERIZATION OF OWN PREVENTIVE FINANCIAL CONTROL IN THE MINISTRY OF NATIONAL DEFENSE IN THE CONTEXT OF THE CORONAVIRUS PANDEMIC

Col.drd. Marian JIANU*

Controlul financiar preventiv propriu se derulează și în entități ale Ministerului Apărării Naționale, pe baza unui cadru normativ particularizat, plecând de la cel stabilit pentru toate instituțiile publice. Acest cadru normativ care se aplică în armată trebuie actualizat cu noile acte normative, adoptate la nivel național (avem în vedere OMFP nr. 103/2019, Legea nr. 133/2021 și OMF nr. 555/2021), care aduc importante elemente de noutate, mai ales în ceea ce privește integritatea persoanei desemnate să exercite activitatea de control financiar preventiv și efectuarea controlului financiar preventiv propriu în formă electronică. Exercițarea controlului financiar preventiv în formă electronică a fost introdusă din acest an printr-un act normativ distinct (OMF nr. 555/2021), ca urmare a pandemiei de Coronavirus, declanșată în anul 2020 (care continuă și în 2021), și obligă instituțiile publice să adopte norme metodologice specifice de aplicare, pe lângă cadrul general configurat de această reglementare. Pentru a veni în sprijinul acestor prevederi, au fost expuse în acest articol anumite soluții care pot fi avute în vedere de entitățile din armată în procesul de configurare a unor proceduri proprii, pentru derularea controlului financiar preventiv în formă electronică.

The own preventive financial control is also carried out in entities of the Ministry of National Defence based on a customized normative framework, starting from the one established for all public institutions. This normative framework that applies in the army must be updated with the new normative acts adopted at national level (we have in mind OMPF no. 103/2019, Law no. 133/2021 and OMF no. 555/2021), which bring important elements of novelty, especially regarding the integrity of the person designated to exercise the activity of preventive financial control and the performance of the own preventive financial control in electronic form. The exercise of preventive financial control in electronic form was introduced this year by a separate normative act (OMF no. 555/2021), following the Coronavirus pandemic triggered in 2020 (which continues in 2021) and obliges public institutions to adopt specific methodological rules for application, in addition to the general framework configured by this regulation. In order to support these provisions, we have set out in this article certain solutions that can be considered by military entities in the process of setting up the own procedures for conducting preventive financial control in electronic form.

Cuvinte-cheie: control; controlul financiar preventiv propriu; controlul financiar preventiv în formă electronică; ghid de evaluare a sistemului de control intern în entitățile publice; proiect; sistem expert; DMS (Document Management System).

Keywords: control; own preventive financial control; preventive financial control in electronic form; guide for evaluating the internal control system in public entities; project; expert system; DMS (Document Management System).

Elemente definitorii privind organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu în entități ale Ministerului Apărării Naționale și noi cerințe de actualizare

Organizarea controlului financiar preventiv propriu în entități ale Ministerului Apărării Naționale

este nu numai o misiune foarte importantă și vitală pentru protecția resurselor materiale și financiare care se alocă și care se utilizează de aceste structuri, dar și o obligație legală, configurată prin acte normative specifice.

Actele normative, generale și specifice, care reglementează această activitate în unitățile armatei sunt OMFP nr. 923/2014¹ pentru aprobarea Normelor metodologice generale referitoare la exercitarea

*Corpul de Control și Inspecție MApN
e-mail: jianumarian09@yahoo.com

controlului financiar preventiv și a Codului specific de norme profesionale pentru persoanele care desfășoară activitatea de control financiar preventiv propriu, OMFP nr. 103/2019² privind modificarea și completarea Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 923/2014 și OMApN nr. M 19/03.02.2018³ pentru modificarea Ordinului M 120/19.11.2014 pentru aprobarea Normelor metodologice specifice privind organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu în Ministerul Apărării Naționale.

Un alt act normativ care a fost adoptat recent și care se referă și la controlul financiar preventiv este Legea nr. 133/2021⁴. Modificările și completările importante privind controlul financiar preventiv propriu, aduse de acest act normativ se referă la două aspecte: integritatea persoanei desemnate să exercite activitatea de control financiar preventiv; exercitarea controlului financiar preventiv propriu în formă electronică.

În aceeași perioadă, o altă reglementare recentă care schimbă fundamental filozofia controlului financiar preventiv propriu este Ordinul ministrului finanțelor (OMF) nr. 555/2021⁵, reglementare care are legătură direct cu problematica prezentului articol.

Prevederile acestui ordin se referă la: a) exercitarea controlului financiar preventiv propriu în formă electronică; b) posibilitatea aplicării vizei de control financiar preventiv propriu pe toate exemplarele operațiunii; c) completarea Registrului privind operațiunile prezentate la viza de control financiar preventiv în formă integral olografă, integral electronică sau combinată și arhivarea/păstrarea pe o perioadă de 10 ani; d) stabilirea circuitului electronic de semnare, avizare, certificare, aprobare și arhivare, aprobat printr-o procedură internă, care să permită oricând efectuarea de auditări/verificări/controale și care să conțină cel puțin: modalitățile de transmitere, circuitul propriu-zis al documentelor, precizarea exactă a canalului electronic de comunicare etc.

Revenind la actul normativ actual din armată (OMApN nr. M 19/03.02.2018) referitor la controlul financiar preventiv propriu, în acesta găsim inserate următoarele aspecte fundamentale ale acestei activități: 1) cadrul specific al operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu în Ministerul Apărării Naționale; 2) procedura operațională privind graficul de circulație a

documentelor supuse controlului financiar preventiv⁶; 3) modelul documentului utilizat pentru stabilirea compartimentelor de specialitate în care se inițiază și se derulează operațiunile supuse controlului financiar preventiv propriu; 4) modelul documentului utilizat pentru stabilirea persoanelor cu atribuții și responsabilități în inițierea și derularea operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu⁷; 5) procedura de numire a persoanelor care exercită, prin viză, controlul financiar preventiv propriu la nivelul ordonatorilor terțiari, secundari și principali de credite; 6) normele metodologice specifice pentru constituirea bazei de date centrale a persoanelor numite să exercite controlul financiar preventiv propriu în Ministerul Apărării Naționale; 7) normele metodologice specifice pentru suspendarea, schimbarea sau destituirea persoanelor care exercită, prin viză, controlul financiar preventiv propriu la nivelul ordonatorilor terțiari, secundari sau principali de credite; 8) normele metodologice specifice pentru actualizarea bazei de date centrale a persoanelor numite să exercite controlul financiar preventiv propriu în Ministerul Apărării Naționale; 9) normele metodologice generale referitoare la exercitarea controlului financiar preventiv și a Codului specific de norme profesionale pentru persoanele care desfășoară activitatea de control financiar preventiv propriu; 10) normele metodologice specifice pentru „Fișa de evidență a sigiliilor personale pentru controlul financiar preventiv propriu”; 11) normele metodologice specifice referitoare la registrul privind operațiunile prezentate la viza de control financiar preventiv propriu; 12) normele metodologice care se actualizează de Direcția general financiar-contabilă, cu avizul Ministerului Finanțelor Publice pentru exercitarea vizei de control financiar preventiv propriu în sistem electronic; 13) procedura de parcurgere a listei de verificare specifică operațiunilor primite la viză; 14) modul de soluționare a situațiilor de refuz de viză; 15) evaluarea activității persoanelor care exercită controlul financiar preventiv propriu.

Pentru evaluarea activității persoanelor care exercită controlul financiar preventiv propriu la nivelul ordonatorului principal de credite, Direcția generală financiar-contabilă transmite Ministerului Finanțelor Publice – Unitatea Centrală de Armonizare a Sistemelor de Management Financiar și Control (UCSMFC)⁸ –, în vederea emiterii acordului, următoarele documente: a) propunerea

ordonatorului principal de credite cu privire la evaluarea persoanei desemnate cu exercitarea controlului financiar preventiv propriu pe anul respectiv; b) copie a raportului/fișei de evaluare a performanțelor profesionale individuale pentru fiecare persoană pentru care se solicită acordul, pe anul respectiv, din care să rezulte obiectivele și indicatorii de performanță specifici pentru activitatea de control financiar preventiv propriu; c) numărul de operațiuni verificate și valoarea acestora; d) extrase din rapoartele auditului public intern și ale Curții de Conturi, unde este cazul, privind activitatea de control financiar preventiv propriu⁹.

Curtea de Conturi a României dispune, la rândul său, de un ghid de evaluare a sistemului de control intern în entitățile publice¹⁰, în care un loc important îl ocupă și controlul financiar preventiv

propriu. În acest sens acest organism suprem de audit, atunci când evaluează controlul financiar preventiv propriu, utilizează o listă de verificare privind organizarea și funcționarea controlului financiar preventiv propriu (CFPP), pe care o prezentăm în Tabelul nr. 1.

Foarte important în acest act normativ este sistemul de raportări privind controlul financiar preventiv propriu. Toți ordonatorii de credite au obligația întocmirii rapoartelor trimestriale cu privire la activitatea de control financiar preventiv propriu, care cuprind situația statistică a operațiunilor supuse controlului financiar preventiv și sinteza motivațiilor pe care s-au întemeiat refuzurile de viză, în perioada raportată, completate conform machetei cuprinse într-o anexă distinctă la normele metodologice specifice.

Tabelul nr. 1**LISTĂ DE VERIFICARE PRIVIND ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA CFPP**

LISTA DE VERIFICARE privind organizarea și funcționarea CFPP

Nr. crt.	Întrebări	DA	NU	Observații
1.	A fost emis de către conducerea entității publice actul de decizie/ordinul prin care sunt nominalizate persoanele care exercită CFPP?			
2.	Redactarea ordinului s-a realizat în conformitate cu anexa nr. 2 din OMFP nr. 522/2003?			
3.	Desemnarea, schimbarea sau destituirea persoanelor însărcinate cu exercitarea CFPP s-a efectuat cu acordul instituției ierarhic superioare?			
4.	Evaluarea activității persoanei care exercită CFPP s-a realizat cu acordul entității publice care a avizat numirea?			
5.	În cazul entităților publice prevăzute la pct. 22 din OMFP nr. 522/2003, au fost elaborate norme specifice de CFPP?			
6.	Aceste norme au fost avizate de MFP?			
7.	S-au confecționat sigilii personale pentru persoanele împuternicite să exercite CFPP?			
8.	Există Registrul privind operațiunile prezentate la viza CFPP ?			
9.	Proiectele operațiunilor prezentate la viza CFPP sunt însoțite de documente justificative corespunzătoare întocmite de către compartimentele de specialitate din cadrul entității?			
10.	Aceste documente sunt certificate în privința realității, regularității și legalității de către conducătorii compartimentelor de specialitate emitente?			
11.	Există un grafic al circuitului documentelor?			
12.	Toate proiectele de operațiuni cărora li s-a acordat viza de CFPP au fost evidențiate în "Registrul privind operațiunile prezentate la viza CFPP"?			
13.	Au fost întocmite și transmise la organul ierarhic superior/MFP rapoartele trimestriale privind activitatea de CFPP, în conformitate cu pct. 12.4 și 12.5 din OMFP nr. 522/2003?			
14.	Au fost elaborate liste de verificare în care sunt detaliate obiectivele verificării, pentru fiecare operațiune cuprinsă în cadrul specific al entității?			

Sursa: Ghid de evaluare a sistemului de control intern în entitățile publice, Curtea de Conturi, București, 2011, p. 50.

Direcția generală financiar-contabilă din Ministerul Apărării Naționale întocmește rapoarte pentru activitatea proprie și centralizează rapoartele primite de la ordonatorii secundari și terțiari de credite din finanțarea nemijlocită.

Rapoartele se transmit la Ministerul Finanțelor Publice – Unitatea Centrală de Armonizare a Sistemelor de Management Financiar și Control (UCASMFC) la termenele fixate de acesta pentru situațiile financiare trimestriale și anuale prevăzute de lege.

Din analiza comparativă dintre OMApN nr. M 19/03.02.2018 și ultimile acte normative adoptate la paliere superioare acestui ordin în domeniul controlului financiar preventiv propriu (avem în vedere OMFP nr. 103/2019, Legea nr. 133/2021 și OMF nr. 555/2021), rezultă că reglementarea specifică pentru armată, enumerată anterior, nu este actualizată și nu cuprinde modificările aduse de cele trei acte normative, fapt ce trebuie rezolvat în perioada următoare, cât mai repede cu putință.

Din întreaga problematică actuală a controlului financiar preventiv propriu din armată, în partea a doua a acestui articol atenția a fost focalizată doar pe indicarea unor posibile soluții de implementare și în entitățile din armată a unui sistem de control financiar preventiv în sistem electronic, conform cerințelor OMF nr. 555/2021.

Posibile soluții de efectuare a controlului financiar preventiv propriu în sistem electronic în Ministerul Apărării Naționale în contextul noilor reglementări, adoptate ca urmare a pandemiei de Coronavirus

Din cele prezentate mai sus despre modul de organizare a controlului financiar preventiv propriu în Ministerul Apărării Naționale și din strategia dezvoltării controlului financiar public intern, configurate de reglementările recente în vigoare, am desprins, ca o posibilă acțiune ce trebuie configurată în viitor, pe aceea de realizare a unui sistem informatic integrat pentru exercitarea controlului intern/managerial și a controlului financiar preventiv propriu în sistem electronic, sistem care să se poată regăsi în procedurile interne pe care trebuie să și le stabilească și entitățile din armată.

Vom prezenta niște aspecte esențiale pe care informaticienii care s-ar implica în realizarea unui astfel de sistem informatic integrat ar trebui să le ia în calcul atunci când proiectează un astfel de

sistem. Ne vom referi la propunerile pe care ar trebui să le ia în considerare un informatician atunci când proiectează un sistem informatic integrat, doar pentru controlul financiar preventiv propriu.

Sistemul expert care ar trebui introdus pentru gestionarea documentelor necesare în procesul de control financiar preventiv propriu este unul tradițional, putând fi bazat pe normele interne ale instituției militare, care stabilește reguli precise pentru orice situație apărută.

Pentru realizarea unui asemenea sistem informatic integrat, trebuie organizat un concurs de proiecte și trebuie realizate documentația tehnică, specificațiile și concursul de selecție propriu-zis.

Sistemul informatic propus trebuie realizat într-o concepție modulară, care să permită integrarea treptată a tuturor sistemelor informatice ce vor fi realizate pe parcurs, utilizând o unică bază de date, iar modulele componente vor fi create la nivelul activităților esențiale din unitățile Ministerului Apărării Naționale implicate în activitatea de control financiar preventiv.

Sistemele informatice pentru management sunt folosite pe scară din ce în ce mai largă și în cadrul companiilor românești. Necesitatea introducerii unui astfel de sistem în unitățile Ministerului Apărării Naționale, unde se efectuează control financiar preventiv, este motivată de faptul că informațiile trebuie să fie corecte și să fie furnizate la timp atât conducerii, cât și nivelurilor operaționale, în vederea creșterii eficienței activității de control financiar intern. În lumea contemporană, caracterizată prin dinamism, acest lucru nu este posibil decât utilizând tehnica de calcul.

După definitivarea concursului de soluții, se poate trece efectiv la etapa de proiectare. Proiectul va căuta să ridice capacitatea Ministerului Apărării Naționale pe două niveluri: 1) implementarea unei soluții inovative, cu o interfață prietenoasă care să furnizeze aplicații pentru activitățile zilnice ale tuturor unităților implicate în activitatea de control financiar preventiv; 2) instruirea adecvată a utilizatorilor.

Proiectul ar putea fi compus din două părți: infrastructura de telecomunicații (stații de lucru, servere, rețea locală și teritorială fixă și virtuală, Intranet, Internet) și aplicațiile: sistemul de management al documentelor.

Elementul de bază al sistemului preconizat de gestionare a documentelor este documentul

sub forma hârtiei, care nu permite o monitorizare atentă și nici nu oferă utilizatorilor posibilitatea să acceseze on-line aceste documente.

Această aplicație ar trebui proiectată să înlocuiască hârtia, introducând un nou element de bază e-Documentul. Sistemul poate lucra cu diferite tipuri de documente, rezultate din diferite surse și având diferite formate. DMS (Document Management System – Sistemul de Management al Documentului) permite structurilor Ministerului Apărării Naționale implicate în organizarea și desfășurarea controlului financiar preventiv să își definească un ciclu de lucru intern optim și să monitorizeze fiecare document pe ruta sa către un ciclu de lucru specific.

Arhiva electronică va permite fiecărui utilizator să acceseze, via Internet sau Intranet, toate documentele la care are acces.

DMS (Document Management System) poate fi o aplicație cu interfață web, construită pe platforma IBM Lotus Notes/Domino sau pe alte tipuri de platforme potrivite pentru o asemenea aplicație. Folosind un server intern de e-mail, aplicația poate coordona orice activitate specifică Ministerului Apărării Naționale prin gestionarea tuturor documentelor. Sistemul trebuie să includă și un modul de arhivare electronică ce stochează și coordonează problemele legate de forma și structura documentelor decizionale.

Utilizatorii vor avea acces, prin Internet sau Intranet, la documentele stocate în această arhivă electronică, conform nivelului de securitate avizat și dreptului de a accesa anumite documente.

Trebuie utilizată experiența acumulată în alte aplicații implementate în Ministerul Apărării Naționale, cum este cea folosită pentru misiuni internaționale, la care armata țării noastre a luat și va mai lua parte în viitor¹¹.

Un motiv în plus pentru conceperea și introducerea unei astfel de aplicații este dat de problemele generate de pandemia de Coronavirus, declanșată în anul 2020 (care continuă și în 2021), care a determinat distanțarea spațială între colegii de muncă și folosirea pe scară largă a lucrului de acasă sau în mediul on-line, pentru a evita pe cât este posibil contactul direct în activitățile de muncă din instituții publice și mediul privat. Această nouă situație a determinat legiuitorul român să adopte OMF nr. 555/2021.

Este cunoscut faptul că, până acum, activitatea de control financiar preventiv (propriu și delegat)

presupune deplasarea cu documente asupra lor a celor care solicită vize de CFP la persoanele autorizate să acorde astfel de vize, împrejurări care determină un contact direct între cele două părți care interacționează în astfel de activități.

Pentru a asigura folosirea acestei aplicații la parametri optimi, se vor organiza prezentări generale, traininguri practice și specializate, mese rotunde pentru întrebări și comentarii, suport on-line pentru probleme operaționale și de actualizare.

Planul de implementare trebuie să parcurgă cinci etape:

1) *Realizarea planului de activitate*, etapă în care: se stabilesc cerințele de sistem și structura arhitecturală a acestuia; se creează specificațiile tehnice și funcționale pentru Aplicația de Management de Documente pentru controlul financiar preventiv; se pun bazele planului de instruire, în funcție de cerințele celor implicați; se stabilește metodologia de testare și se furnizează modulul de extragere a informațiilor din vechiul sistem de stocare a documentelor;

2) *Personalizarea aplicațiilor și finalizarea infrastructurii de rețea*, etapă în care: se personalizează aplicațiile conform standardelor și cerințelor legislative din domeniul controlului financiar preventiv și cerințelor particulare de structură și funcționare ale Ministerului Apărării Naționale; se finalizează rețeaua locală și virtuală prin instalarea stațiilor de lucru, a serverelor și a conexiunii la Internet și Intranet; se realizează testarea propriu-zisă, conform standardelor din domeniul controlului financiar preventiv;

3) *Implementarea, instruirea și testarea*, etapă în care: pentru DMS, se efectuează implementarea pilot în departamentele și structurile de la eşaloanele superioare și din unitățile în care se solicită efectuarea controlului financiar preventiv; se furnizează suport și asistență în utilizare; se testează rezultatele utilizării, conform caietului de sarcini întocmit pentru achiziționarea firmei care conține și implementează o astfel de aplicație;

4) *Finalizarea implementării, integrarea sistemului și instruirea*, etapă în care: se efectuează extinderea DMS în toate structurile Ministerului Apărării Naționale implicate în organizarea și desfășurarea controlului financiar preventiv; se integrează prin interoperabilitate toate aplicațiile furnizate la toate structurile implicate; se execută instruirea finală pentru toți utilizatorii;

5) *Monitorizarea sistemului și garanția oferită de firma furnizoare*, etapă în care se efectuează supravegherea sistemului în perioada de garanție oferită de firma de soft producătoare.

6) *Tipurile de documente implicate în aplicația pentru controlul financiar preventiv* ar fi următoarele: A) documente contabile și bugetare; B) documente de achiziții publice; C) documente de ordonanțare a cheltuielilor; D) documente de concesiunea, închirierea, transmiterea, vânzarea și schimbul bunurilor din patrimoniul unităților militare; E) documente ale altor operațiuni supuse controlului financiar preventiv propriu; F) documente juridice; G) funcții deținute de persoanele care sunt implicate în solicitarea și acordarea vizei de control financiar preventiv; H) compartimentele de specialitate în care se inițiază și se derulează operațiunile supuse controlului financiar preventiv propriu; I) funcții deținute de persoanele care sunt implicate în soluționarea cazurilor de refuz de acordare a vizei de control financiar preventiv.

A) Documente contabile și bugetare, actualizate permanent, conform OMF nr. 555/2021 și Normelor metodologice specifice din Ordinul ministrului apărării naționale nr. M19/03.02.2018 – documentele menționate în operațiuni și liste de verificare (cum sunt: bugete, cereri pentru deschidere de credite bugetare, dispoziții bugetare, documente pentru modificarea repartizării pe trimestre a creditelor bugetare, documente pentru efectuarea virărilor de credite, dispoziții bugetare privind retragerea creditelor bugetare, formate documente contabile – facturi; chitanțe; dispoziții de încasare/plată; ordine de plată; state de salarii etc.; documente contabile de gestiune: bon de consum; aviz de expediție; notă de recepție și constatare de diferențe etc.; documente contabile de sinteză: registre contabile – registru jurnal; registru inventar; cartea mare; balanțe lunare de verificare; bilanț; registru de casă; jurnale de bancă etc.);

B) Documente de achiziții publice, actualizate permanent, conform OMF nr. 555/2021 și Normelor metodologice specifice din OMApN nr. M19/03.02.2018 – documentele menționate în operațiuni și liste de verificare (cum sunt: contracte de achiziții publice; strategia anuală de achiziții publice; programe anuale de achiziții publice; programul achizițiilor publice la nivel de proiect – în cazul proiectelor finanțate din fonduri

nerambursabile și/sau proiecte de cercetare-dezvoltare; documentația de atribuire completă, așa cum a fost publicată în SEAP, clarificări la documentația de atribuire; ofertele desemnate câștigătoare și clarificările aferente ofertelor, dacă este cazul; Contract/Decizie/Ordin de finanțare; cererea de finanțare; contract de finanțare; acord de parteneriat etc.);

C) Documente de ordonanțare a cheltuielilor, actualizate permanent, conform OMF nr. 555/2021 și Normelor metodologice specifice din OMApN nr. M19/03.02.2018 – documentele menționate în operațiuni și liste de verificare (cum sunt: ordonanțări de plată privind achiziția publică, concesiunea de lucrări sau servicii; contractul/contractul subsecvent de achiziție publică, sau comanda, contractul de concesiune de lucrări sau servicii; documentul de constituire a garanției de bună execuție; documentul de constituire a comisiei de recepție; documentele privind recepția etc.; ordonanțare de plată pentru avansuri acordate în cadrul contractului de achiziție publică/deconcesiune de lucrări sau servicii etc.);

D) Documente privind concesiunea, închirierea, transmiterea, vânzarea și schimbul bunurilor din patrimoniul unităților militare, actualizate permanent, conform OMF nr. 555/2021 și Normelor metodologice specifice din OMApN nr. M19/03.02.2018 – documentele menționate în operațiuni și liste de verificare (cum sunt: contract de concesiune de bunuri proprietate publică – unitatea militară este concedent, cu documentele justificative aferente; contract de închiriere a bunurilor proprietate publică – unitatea militară este titular al dreptului de proprietate/administrare, cu documentele justificative aferente; contract de concesiune de lucrări sau servicii – unitatea militară este concedent, cu documentele justificative aferente etc.);

E) Documente ale altor operațiuni supuse controlului financiar preventiv propriu, actualizate permanent, conform OMF nr. 555/2021 și Normelor metodologice specifice din OMApN nr. M19/03.02.2018 – documentele menționate în operațiuni și liste de verificare (cum sunt: strategie de contractare pentru achiziția publică, cu documentele justificative aferente; strategie de contractare pentru concesiunea de lucrări sau servicii, cu documentele justificative aferente; model de acord-cadru de achiziție publică, inclus

în documentația de atribuire, cu documentele justificative aferente etc.);

F) Documente juridice, conform OMF nr. 555/2021 și Normelor metodologice specifice din OMApN nr. M19/03.02.2018 – cele din Lista actelor normative cuprinse în coloana a doua din Cadrul specific al operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu, care trebuie actualizate permanent;

G) Funcții deținute de persoanele, care sunt implicate în solicitarea și acordarea vizei de control financiar preventiv: ordonatorii principali, secundari și terțiari de credite din Ministerul Apărării Naționale; conducătorii/șefii compartimentelor de specialitate de la toate unitățile și eşaloanele în care se inițiază și se derulează operațiunile supuse controlului financiar preventiv propriu, precum și personalul din subordine, cu atribuții în administrarea bunurilor materiale sau altor valori; Șeful Direcției generale financiar-contabile din Ministerul Apărării Naționale; conducătorii compartimentelor financiar-contabile de la categorii de forțe, structuri centrale, mari unități și unități; persoane desemnate să exercite controlul financiar preventiv (care îndeplinesc cerințele exprese din Codul specific de norme profesionale pentru persoanele care desfășoară activitatea de control financiar preventiv propriu); administratorii și contabilii șefi ai operatorilor economici din coordonarea Ministerului Apărării Naționale; șefii compartimentelor juridice/similare, pentru operațiunile care se avizează, potrivit legii, de compartimentele juridice, financiar, înainte de a fi supuse controlului preventiv propriu.

Am configurat în Figura 1 mecanismul acordării vizei de control financiar preventiv în entități ale Ministerului Apărării Naționale în sistem electronic.

H) Compartimentele de specialitate în care se inițiază și se derulează operațiunile supuse controlului financiar preventiv propriu: a) microstructurile din compunerea unității militare – compartimente, birouri, secții, servicii sau alte structuri cu atribuții în inițierea și derularea operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu; b) microstructurile din unitățile militare asigurate financiar de unitatea militară la nivelul căreia se organizează controlul financiar preventiv propriu; c) microstructurile din unitățile militare cu atribuții în inițierea și derularea unor operațiuni,

care, potrivit legii, se aprobă de ordonatorii de credite ierarhic superiori și sunt supuse controlului financiar preventiv propriu la nivelul acestora.

I) Funcții deținute de persoanele care sunt implicate în soluționarea cazurilor de refuz de acordare a vizei de control financiar preventiv: persoanele desemnate să acorde viza de control financiar preventiv care au refuzat acordarea vizei; ordonatorul de credite unde a apărut cazul de refuz de acordare a vizei de control financiar preventiv; Secția de audit public intern în responsabilitatea

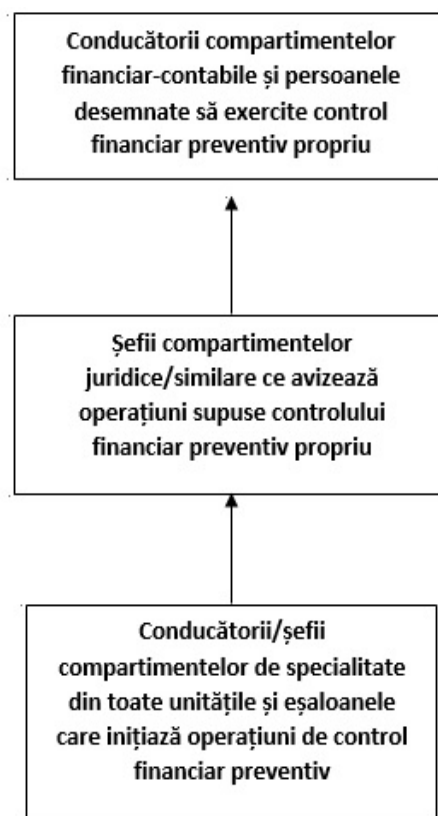

Figura 1 Mecanismul acordării vizei de control financiar preventiv

Sursa: Realizare proprie după Normele metodologice specifice ale Ordinului ministrului apărării naționale nr. M 19/03.02.2018 și OMF nr. 555/2021

căreia intră unitatea militară unde a apărut cazul de refuz de viză; controlorul delegat al Ministerului Finanțelor Publice care are în responsabilitate Ministerul Apărării Naționale; Curtea de Conturi a României.

Am configurat în Figura 2 modul de soluționare a refuzului de viză, conform OMF nr. 555/2021 și OMApN nr. M19/03.02.2018.

Desigur că acestea sunt o parte din opiniile exprimate de noi, din postura de profesioniști în

domeniul financiar-contabil, care va trebui să efectuăm și control financiar preventiv în sistem electronic, fără a avea pretenția că am epuizat întreaga problematică și numeroasele situații

În urma unei analize de conținut a actului normativ în vigoare pentru entitățile armatei (OMApN nr. M 19/03.02.2018) și a ultimelor în vigoare pentru toate instituțiile publice din țara

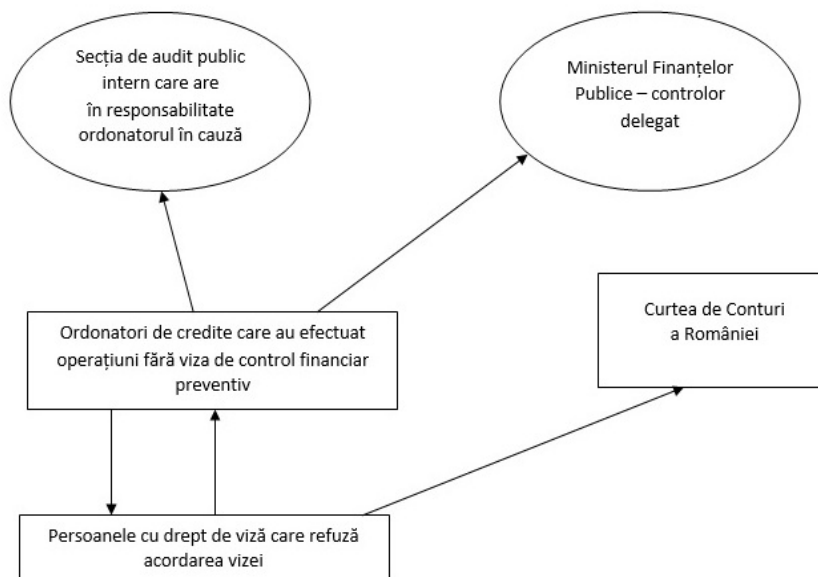

Figura 2 Soluționarea refuzului de viză

Sursa: Realizare proprie după *Normele metodologice specifice ale Ordinului ministrului apărării naționale nr. M 19/03.02.2018 și OMF nr. 555/2021*

particulare care pot apărea în practica exercitării acestei activități de mare responsabilitate în unități ale Ministerului Apărării Naționale, în noul sistem impus de pandemia de CORONAVIRUS prin OMF nr. 555/2021.

Concluzii

Controlul financiar preventiv propriu se derulează și în entități ale Ministerului Apărării Naționale pe baza unui cadru normativ particularizat, plecând de la cel stabilit pentru toate instituțiile publice, și cuprinde un set de metode de efectuare a acestuia.

Acest set de metode reunește într-o manieră logică, coerentă cadrul specific al operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu, continuând cu graficul de circulație al documentelor care se verifică în acest control, compartimentele/entitățile organizaționale de specialitate în care se inițiază și se derulează operațiunile supuse acestui control, și se finalizează cu persoanele cu atribuții și responsabilități în derularea și certificarea operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu.

noastră (OMFP nr. 103/2019, Legea nr. 133/2021 și OMF nr. 555/2021), am desprins concluzia că cel specific armatei trebuie actualizat rapid cu elementele de noutate incluse în aceste acte normative, adoptate în 2019 și 2021, mai ales în ceea ce privește acordarea vizei de control financiar propriu în sistem electronic.

Pandemia de Coronavirus, declanșată în anul 2020 (care continuă și în anul 2021), a determinat legiuitorul român (Ministerul Finanțelor Publice) să adopte o reglementare specială pentru acordarea vizei de control financiar preventiv în sistem electronic, iar noi am sugerat anumite idei de derulare a unui asemenea sistem, care pot fi preluate în procedurile proprii pe care trebuie să le adopte instituțiile publice, conform acestei noi reglementări adoptate de ministrul de finanțe.

NOTE:

1 *** *Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr. 28/15.01.2016.

2 *** *Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr. 87/04.02.2019.

3 *** *Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr. 214 bis/09.03.2018.

4 Se referă la modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern/managerial și controlul financiar preventiv, publicată în *Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr. 501/13.05.2021.

5 Se referă la modificarea și completarea Anexei nr. 1 la O.M.F.P. nr. 923/2014 pentru aprobarea Normelor metodologice generale referitoare la exercitarea controlului financiar preventiv și a Codului specific de norme profesionale pentru persoanele care desfășoară activitatea de control financiar preventiv propriu, *Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr. 515, din 18.05.2021.

6 *Normele metodologice specifice ale Ordinului ministrului apărării naționale nr. M 19/03.02.2018*, subcapitolul 5.2. – „Graficul de circulație a documentelor”, Capitolul B – „Organizarea controlului financiar preventiv propriu”.

7 *Normele metodologice specifice ale Ordinului ministrului apărării naționale nr. M 19/03.02.2018*, Subcapitolul 5.4. – „Persoanele cu atribuții și responsabilități în inițierea și derularea operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu”, Capitolul B – „Organizarea controlului financiar preventiv propriu”.

8 Această structură funcționează la nivel de direcție generală în subordinea secretarului general al ministerului.

9 *Normele metodologice specifice ale Ordinului ministrului apărării naționale nr. M 19/03.02.2018*, Capitolul D – „Evaluarea activității persoanei care exercită controlul financiar preventiv propriu”.

10 www.curteadeconturi.ro, accesat la 25.06.2021.

11 Col.conf.univ. ec.dr.ing Popa N. Vasile N., „Realizarea unui sistem informatic integrat pentru gestionarea documentelor unităților ministerului apărării implicate în misiuni internaționale”, Sesiune de comunicări științifice *Managementul integrat al resurselor de apărare. Necesitate, actualitate, perspective*, Universitatea Națională de Apărare „Carol I”, Brașov, 14 decembrie 2007.

BIBLIOGRAFIE

*** *Legea nr. 133/2021 privind modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern/managerial și controlul financiar preventiv*, *Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr. 501/13.05.2021.

*** *OMF nr. 555/2021 modificarea și completarea Anexei nr. 1 la O.M.F.P. nr. 923/2014 pentru aprobarea Normelor metodologice*

generale referitoare la exercitarea controlului financiar preventiv și a Codului specific de norme profesionale pentru persoanele care desfășoară activitatea de control financiar preventiv propriu, *Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr. 515, din 18.05.2021.

*** *OMFP nr. 103/2019 privind modificarea și completarea Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 923/2014 pentru aprobarea Normelor metodologice generale referitoare la exercitarea controlului financiar preventiv și a Codului specific de norme profesionale pentru persoanele care desfășoară activitatea de control financiar preventiv propriu*, *Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr. 87/04.02.2019.

*** *Ordinul ministrului apărării naționale nr. M 19/03.02.2018 pentru modificarea Ordinului M 120/19.11.2014 pentru aprobarea Normelor metodologice specifice privind organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu în Ministerul Apărării Naționale*, *Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr. 214 bis/09.03.2018.

*** *OMFP nr. 923/2014 pentru aprobarea Normelor metodologice generale referitoare la exercitarea controlului financiar preventiv și a Codului specific de norme profesionale pentru persoanele care desfășoară activitatea de control financiar preventiv propriu*, *Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr. 28/15.01.2016.

*** *Ghid de evaluare a sistemului de control intern în entitățile publice*, Curtea de Conturi a României, București, 2011, www.curteadeconturi.ro

Col.conf.univ. ec.dr.ing. Popa N. Vasile N., „Realizarea unui sistem informatic integrat pentru gestionarea documentelor unităților Ministerului Apărării implicate în misiuni internaționale”, Sesiune de comunicări științifice *Managementul integrat al resurselor de apărare. Necesitate, actualitate, perspective*, Universitatea Națională de Apărare „Carol I”, Brașov, 14 decembrie 2007.